

Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України

Психотерапія в клінічній та реабілітаційній практиці

**Презентація вибіркової дисципліни
2025-2026**

Викладач курсу

Вовченко Ольга Анатоліївна

доктор психологічних наук, старший дослідник
старший науковий співробітник

orcid.org/0000-0002-4399-0118

Профіль вченого у Google Scholar

https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=FJD9_KoAAAAJ

Сторінка автора у Електронній бібліотеці НАПН України:

<https://lib.iitta.gov.ua/view/creators/==0412==043E==0432==0447==0435==043D==043A==043E=3A==041E=2E==0410=2E=3A=3A.html>

<https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57788162900>
(Scopus ID: 57788162900)

Анотація курсу

Дисципліна спрямована на ознайомлення аспірантів: з науковими підходами, концепціями і принципами надання психотерапевтичної допомоги, які значною мірою поглиблюють розуміння природи особистості, її поведінки; з особливостями психотерапії окремих випадків в клінічній та реабілітаційній практиці.

Мета курсу

Формування у здобувачів знань про психотерапевтичну практику; усвідомлення етичних принципів надання психотерапевтичної допомоги, опанування принципами організації психотерапевтичної інтервенції; формування уявлень про сучасні напрямки психотерапії, а також про основні підходи до психотерапії окремих випадків у клінічній та реабілітаційній практиці.

Основні завдання курсу

1. Розкрити актуальні питання основних напрямків психотерапії як професійної діяльності і процесу психологічної допомоги.
2. Ознайомити з сучасними напрямками психотерапевтичного знання (суть психотерапії, ґенеza неврозу, техніки психотерапії і результат психотерапевтичного впливу)
3. Розкрити особливості психотерапії окремих випадків у клінічній та реабілітаційній практиці з використанням науково верифікованих методів та технік.
4. Навчити здобувачів використовувати психотерапевтичні техніки у роботі з дітьми з ООП та дорослими (освітянами, батьками); розробляти психотерапевтичні програми, оцінювати ефективність психологічної допомоги, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
5. Навчити застосовувати у роботі етичний кодекс психотерапевта, оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.

СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги дітям з особливими освітніми потребами та батькам, що виховують дітей з особливими освітніми потребами у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність проводити вивчення психічної діяльності людини в нетипових, складних та екстремальних умовах, здійснювати психологічне забезпечення професійної діяльності фахівців.

СК12. Здатність створювати належний психологічний клімат в групі; виявляти шляхи оптимізації управління освітнім процесом та створювати умови для їх реалізації; формувати психологічну готовність майбутніх фахівців до виконання ними своїх професійних обов'язків.

Програмні результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері психології (зокрема і спеціальної психології) / на межі предметних галузей, а також дослідницькі уміння, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з психології.

РН3. Виокремлювати, систематизувати, розв'язувати, критично осмислювати та прогнозувати значущі психологічні проблеми, формулювати і перевіряти гіпотези, визначати чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості (зокрема і в осіб з порушеннями розвитку), груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.

РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.

РН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність.

РН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

РН7. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти у сфері психології (зокрема і спеціальної психології), які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні проблеми психології з урахуванням соціальних, економічних, етичних і правових аспектів.

РН11. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями, широкою науковою психолого-педагогічною спільнотою, суспільством в цілому українською та іноземною мовами результати досліджень, наукові та прикладні проблеми освіти, психології; оприлюднювати результати власних досліджень у наукових публікаціях в провідних вітчизняних і міжнародних наукових виданнях.

Структура курсу

Кількість кредитів ЄКТС (годин) 1 кредит (30 годин)

Підсумковий контроль: залік

Тематика занять курсу

Тема 1. Поняття про психотерапію. Історичні аспекти виникнення психотерапії.

Тема 2. Етичний кодекс психотерапевта.

Тема 3. Психодинамічний напрямок психотерапії.

Тема 4. Екзистенційно- гуманістична психотерапія.

Тема 5. Когнітивно-поведінкова психотерапія.

Тема 6. Тілесноорієнтована психотерапія.

Тема 7. Арт-терапія.

Тема 8. Позитивна психотерапія.

Тема 9. Психотерапія психосоматичних розладів.

Тема 10. Психотерапія у роботі з психічною травмою.

Тема 11. Психотерапія та психіатрія: антагоністи чи колеги.

Тема 12. Психотерапія залежностей.

Тема 13. Психотерапія сексуальних розладів і сімейних конфліктів.

*Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України*

За додатковою інформацією щодо курсу про зміст навчальної дисципліни можна звернутися до викладача курсу

olgawow4enko@gmail.com

*Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка
Національної академії педагогічних наук України*

ЧЕКАЄМО НА КУРСІ!
ДО ЗУСТРІЧІ!
